

*Плем'яник Дмитро Михайлович,
Ловчикова Валерія Максимівна
Науковий керівник – доктор філос. наук, доц. Пилипенко С.Г.
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди*

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ НА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

У результаті повномасштабної війни росії проти України близько 800 тисяч школярів змінили форму здобуття освіти з денної на дистанційну. Найбільше ці зміни стосуються Сходу та Півдня України [1]. Так відповідно 40% і 30% учнів змушені були виїхати за кордон чи в інші регіони країни. На жаль, очне навчання, поки що, відновити не вдалось.

Звичайно, військовий стан впливає на освітній процес, але не зупиняє його. «Освітня Україна, національна освітня галузь, уже маючи досвід роботи в умовах пандемії коронавірусної інфекції, в складний воєнний час змогли швидко розширити межі фізичних освітніх установ за допомогою цифрових технологій» [3, с. 121]. Навчання проходить онлайн, проте у цій ситуації важливим є вміння дитини вчитися самостійно, залучаючи не тільки мережу Інтернет, а й додаткові джерела: статті, журнали, наукову літературу та власне батьків. Крім того треба враховувати, що іноді виникають проблеми з відсутністю якісного і швидкого інтернету.

Важливим фактором впливу на освітній процес є умови, у яких перебувають учасники освітнього процесу. Про яке навчання буде мова, якщо поряд щось вибухає чи постійна повітряна тривога! Та все ж українських школярів, студентів це не лякає; вони навчаються, проводять тренінги, беруть участь у змаганнях, конкурсах і олімпіадах та ще встигають заробляти кошти на донати для Збройних сил [2]. Це дозволяє констатувати той факт, що хто справді має бажання вчитися – справді вчиться. Тим паче, що пропущені заняття вчителі можуть компенсувати через надання різних навчальних матеріалів: презентацій, відео-уроків, онлайн-уроків, текстових документів. Отже, все залежить від бажання дітей вчитися. З цим погоджуються і вчителі.

На наш погляд, є ще одна важлива складова успішного освітнього процесу – спілкування дітей, їхня соціалізація. Граючись, спілкуючись, діти обмінюються досвідом, вчать одне в одного, що здійснює позитивний вплив на їхній саморозвиток. На жаль, зараз це трохи не на часі, але сподіваємося на те, що скоро у нас знов буде можливість збирати дітей та активно працювати з ними.

ЛІТЕРАТУРА

1. Освіта.ua. Освітній процес в умовах війни: тенденції та висновки. Освіта.UA. URL: <https://osvita.ua/school/88943/>
2. Освіта під час воєнного стану – 30 запитань та відповідей. URL: <https://eo.gov.ua/osvita-pid-chas-voyennoho-stanu-30-zapytan-ta-vidpovidey/2022/04/18/>

3. Радіонова Н. В., Швидун Л. Т. Освітня мобільність в екстремальних життєвих ситуаціях. Вісник Львівського університету. Серія філософські науки: збірник наукових праць. Гельветика, 2022. Вип. 44. С. 116–121.

*Погребняк Юлія Олексіївна
Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Кобелева Д.Л.
Державний біотехнологічний університет*

АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

У військовий час проблема організації навчальної діяльності в системі освіти актуальна як ніколи – бо саме зараз наше суспільство переживає кризу у всіх сферах життя, а в системі освіти і вихованні становище є найбільш критичним, бо діти чи підлітки не отримують потрібної соціалізації, підтримки та живуть у постійному стресі.

Цим питанням також займалися - О.М. Степанов, М.М. Фіцула, О. І. Шапран, Г. Хомич, Н. М. Андросова, Н.М. Цуканова, О.С. Радул, А.В. Григоренко.

Метою психології та педагогіки є виховання дітей та підлітків заради спільного майбутнього країни, навчити їх, привчити до гарних вчинків та добрих слів, навчити наукам. Наразі до вище сказаного в ситуації в нашій країні додається ще й підтримка здорової психіки дітей, допомога у психологічних проблемах та навчання як себе вести під час військових дій. Це насамперед страшно, але це страшна реальність, яка, нажаль прийшла до нас і наших дітей. Предметом вивчення актуальних проблем є педагогічні факти, механізми, закономірності, основні характеристики освітнього процесу сучасної молоді; психологічні закономірності та механізми опосередкування педагогічної діяльності в сучасних закладах освіти, проблеми реформування освітньої галузі.

Сучасна психологія та педагогіка включає діяльність, яка спрямована у напрямках: психологічна допомога сім'ї, соціально-психологічний захист населення, практична політична психологія, військова та спортивна практична психологія, юридична практична психологія, практична психологія економіки та бізнесу, медична практична психологія, навчання для засвоєння знань, навичок, відкриття через знання нових хобі та занять тощо. У рамках такої роботи проводяться соціальні психологічні опитування, навчання дітей у школах, допомога дорослим засвоїти нові навички у творчості, допомога дітям знайти себе, також в умовах військового стану психологічна допомога військовим та тим, хто втратив свої домівки. Створюються різні благодійні фонди для психологічної допомоги мамам та дітям. У рамках всієї діяльності також можуть проводити різні заходи щодо безпеки, насилля, психологічної допомоги собі та близьким людям. Також можуть збиратися різні дані щодо навчання та психологічного стану дітей в умовах військового часу та потім